

Pejlemærker og sammenhæng til visioner, politikker og handleplaner

Der er formuleret tre pejlemærker, som der skal lægges vægt på i udviklingen af et folkekøkken i Rødovre:

- at etablere og drive et folkekøkken, som bygger på et stærkt frivilligt engagement. Ambitionen er, at det er borgerne i Rødovre, og ikke Rødovre Kommune, der er med til at skabe folkekøkkenet samt på sigt drive og videreudvikle det.
- at etablere et folkekøkken, som har en tilgang til at inkludere socialt udsatte ved at udvikle lokale fællesskaber, der er åbne for alle. Erfaringer på området viser, at den bedste vej til inklusion af udsatte grupper er gennem åbne mødesteder, hvor mange forskellige mennesker kommer, og hvor der dermed er mulighed for at danne relationer og netværk på tværs.
- at etablere en organisatorisk og økonomisk levedygtig folkekøkkenmodel for eksempel en socialøkonomisk virksomhed.

Første pejlemærke har sammenhæng til Kommunalbestyrelsens vision for velfærdsfornyelse - "Sammen om Rødovre". En af vejene til realisering af visionen handler om at løse opgaverne i fællesskab. De mange frivillige, foreningerne og de kommunale institutioner skaber fællesskab og sammenhængskraft. Kommunalbestyrelsen ønsker at skabe gode rammer for det frivillige arbejde, så endnu flere tager medansvar for fællesskabet. En anden vej handler om, at borgerne skal være med til at samskabe velfærden og derfor skal inviteres med til at skabe og udvikle den kommunale service som en naturlig del af fællesskabets opgaveløsning.

I udviklingsprocessen bliver der derfor sat fokus på at finde og facilitere en gruppe frivillige, der vil være med til at udvikle og drive folkekøkkenet. Der skal være rum til, at de borgere, der ønsker at være med og bidrage, har reel mulighed for at påvirke processen. Social- og Sundhedsforvaltningens mål er, at der i løbet af efteråret afholdes folkekøkken en gang om ugen.

Andet pejlemærke om at etablere et inkluderende folkekøkken, der kan bidrage til at udvikle fællesskaber, som er åbne for alle, knytter an til handleplaner på det frivillige sociale område og udsatteområdet. Begge handleplaner har mål om at skabe flere inkluderende fællesskaber og bryde ensomhed.

Frivillighedspolitikken handleplan indeholder en indsats vedrørende bedre adgang til de frivillige sociale foreninger. I Rødovre har vi et levende foreningsliv med gode muligheder for at være frivillig, men vi ved fra undersøgelser, at det primært er de veluddannede, dem i job og dem med et stort netværk, der deltager i frivilligt arbejde. Mange udsatte deltager ikke i det lokale foreningsliv og er i risiko for at havne i en situation helt uden eller med begrænset socialt netværk. Der er derfor gode grunde til at beskæftige sig med, hvordan de frivillige sociale foreninger i højere grad kan inkludere mennesker med forskellige udfordringer.

Udsattepolitikken handleplan indeholder en indsats vedrørende færre ensomme og flere fællesskaber, og et af målene er at afholde en fællesspisning med deltagelse af mennesker i alle aldre og livssituationer. Flere end 210.000 danskere over 16 år (svarende til 4,6 procent af befolkningen) føler sig ofte eller altid ensomme. Ensomhed er et problem for mennesker i alle aldre – unge, voksne midt i livet og ældre. For voksne kan ensomhed skyldes f.eks. skilsmisse, flytning eller arbejdsløshed, mens unge og ældre kan mangle social kontakt til venner og familie. Ifølge Danmarks Statistik føler hver fjerde unge mellem 18 og 29 år sig ensom mindst én gang om ugen.

De socialt udsatte skal inddrages i udviklingsprocessen eksempelvis via Udsatterådet, og det skal desuden sikres, at folkekøkkenet er tilgængeligt for socialt udsatte og folk med få midler.

Tredje pejlemærke om at etablere en organisatorisk og økonomisk levedygtig folkekøkkenmodel for eksempel en socialøkonomisk virksomhed hæfter blandt andet op på frivillighedspolitikens strategimål 3 "Nye alliancer - Rødovre Kommune vil indgå partnerskaber med socialøkonomiske virksomheder". Rødovre Kommune vil gerne understøtte et samarbejde med virksomheder eller organisationer med henblik på at etablere lokale socialøkonomiske virksomheder. Målet er at bidrage til et mere rummeligt arbejdsmarked i Rødovre, der kan være med til at skabe mening og livskvalitet for mennesker med særlige behov.

Social- og Sundhedsforvaltningen vil derfor undersøge muligheden for på sigt at drive folkekøkkenet videre som en socialøkonomisk virksomhed. Det skal blandt andet undersøges, om der kan laves en levedygtig forretningsmodel, og om der findes en samarbejdspart eller en gruppe af borgere, der ønsker at drive socialøkonomisk virksomhed.

En socialøkonomisk virksomhed er en virksomhed, der tjener penge på almindelige markedsvilkår, men bruger overskuddet til at skabe arbejdspladser for udsatte eller finde svar på udfordringer som miljø og sundhed. Den adskiller sig fra for eksempel frivilligt arbejde ved at sælge produkter og serviceydelser til det offentlige, andre virksomheder eller private forbrugere.

Specialisterne og TV-Glad er eksempler på socialøkonomiske virksomheder. Specialisterne har konsulentvirksomhed, laver ressourceafklaringer, udbyder Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) og har et klubtilbud. TV-Glad laver medieproduktion, kommunikationsløsninger, design/grafik, teatervirksomhed, uddannelsesvirksomhed, catering og cafédrift. INSP i Roskilde er et eksempel på en socialøkonomisk virksomhed, der arrangerer folkekøkken, men det ugentlige folkekøkken er blot en af de ydelser, som virksomheden tilbyder.

Erfaringer fra andre folkekøkkener og fællesspisninger

Et folkekøkken kan se ud på mange måder. Nedenfor er beskrevet forskellige typer. Det spænder bredt – fra daglige fællesspisninger på Vesterbro drevet af en privat investor til månedlige fællesspisninger på Hillerød Bibliotek arrangeret af en gruppe frivillige.

- **Lokalhus SYD i Rødovre** – en gruppe frivillige med base i Lokalhus SYD på Milestedets Skole laver hver torsdag fra september til påske mad til omkring 100 personer. Madbilletterne bestilles forud for spisningen, og det koster 30-50 kroner.
- **Absalon Folkehus på Vesterbro** – privat investor, der har indrettet den tidligere Absalon Kirke på Sønder Boulevard til folkehus. Der er fællesspisning hver aften og aktiviteter som eksempelvis bordtennis, musik, backgammon, film, banko, mad, kaffe, skak, yoga, loppemarkeder, plademesse og foredrag. Spisebilletter koster 50 kroner for voksne, og børn til og med 5 år spiser gratis. Maden serveres kl. 18 alle dage, og spisebilletter sælges i døren fra kl. 17. Fællesspisningerne er typisk udsolgte.
- **INSP! i Roskilde** – social økonomisk virksomhed, der driver et kulturhus i et gammelt skoleslagteri. En af aktiviteterne på INSP er et ugentligt folkekøkken arrangeret af faste medarbejdere og frivillige. Ind imellem byder folkekøkkenet på indslag fra f.eks. en forening, der gerne vil fortælle om sig selv, musik, efterfølgende film, foredrag eller andet. Det koster 75 kroner for voksne og 45 kroner for børn under 10 år. Der kræves ingen tilmelding. Der deltager typisk ca. 60 personer.

- **Sidesporet i Holbæk** – non-profit fond, der blandt andet arrangerer folkekøkken en gang om ugen på fondens spillested i en gammel trykkerihal ved havnen. Det er flygtninge, som laver maden. Det koster 50 kroner, og tilmelding er påkrævet. Der er plads til max 65 personer.
- **Hillerød Bibliotek/"Sammen er vi Hillerød"** – en gruppe frivillige med base på Hillerød Bibliotek arrangerer fællesspisninger. Der er lejlighedsvis live musik, fællessang eller andre aktiviteter til spisningerne. Der er fællesspisning ca. en gang om måneden på Hillerød Bibliotek. Det er gratis at deltage, og tilmelding er ikke nødvendig. Der deltager typisk over 100 personer i fællesspisningerne.
- (Nyt tiltag) **Vigerslev Bibliotek, SURF Valby og Madskolen** indbyder til folkekøkken. Der bliver dækket op til spisning mellem bogreolerne på biblioteket, og dagens menu leveres af Madskolen i Folehaven, hvor kvinder med blandede kulturbaggrund laver mad sammen med hjælp fra Madskolen 'Jorden Rundt' i Valby. Tanken er, at der fremover skal være folkekøkken ca. en gang om måneden, og det skal på sigt drives af områdets ildsjæle. Prisen er 25 kroner for voksne og 10 kroner for børn. Der kræves ingen tilmelding. Der deltog 20 i den første fællesspisning, der blev afholdt i januar.